

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پزشکی - گروه اخلاق پزشکی

عنوان:

بررسی چالش‌های اخلاقی در مدیریت بحران و ارائه مدل اخلاقی متناسب با شرایط کشور.

پایان نامه برای دریافت درجه دکتری تخصصی PhD در رشته اخلاق پزشکی

نگارنده: علی خاجی

اساتید راهنما

دکتر باقر لاریجانی - دکتر سید محمد قدسی

اساتید مشاور

دکتر محمد علی محقق - دکتر حمید رضا خانکه

سال دفاع: 1396

مقدمه: ایران یکی از کشورهایی در جهان است که همه‌ساله با انواع مختلفی از بلایای طبیعی روبرو است و از 40 نوع بلایای موجود امکان وقوع 31 مورد آنها در کشورمان وجود دارد. علی‌رغم وقوع بلایای متعدد در کشورمان کمتر به مقوله اخلاق (پزشکی) و چگونگی عملیاتی نمودن آن در ارائه خدمات به آسیب دیدگان و متاثرین از بلایا پرداخته شده است. هدف از انجام این مطالعه، بررسی ملاحظات اخلاقی مطرح در ارائه خدمات درمانی به متاثرین و آسیب دیدگان از بلایای طبیعی و ارائه پیشنویس کدهای اخلاقی جهت پاسخ به تعارضات اخلاقی موجود در امدادسانی و ارائه خدمات بهداشتی - درمانی به آسیب دیدگان بلایای طبیعی است.

مواد و روشها: مطالعه حاضر در دو مرحله طراحی و اجراء گردید. مرحله اول مطالعه که یک مرور سامانمند است با جستجو در چهار بانک اطلاعاتی EMBASE, Scopus, Medline و Web of Science انجام گرفت و 63 مقاله در نهایت برای آنالیز نهایی انتخاب گردید. آنالیز مقالات به روش تحلیل محتوا صورت گرفت. در مرحله دوم که هدف دستیابی به نقطه نظرات و مسائل اخلاقی مطرح در حیطه بلایا در کشور بود 4 جلسه بحث گروهی (شامل: 1- نیروهای امدادی 2- پرستاران 3- پزشکان و 4- سیاست‌گذاران) و پس از آن تعدادی مصاحبه (11 عدد) تا رسیدن به اشباع انجام گرفت. بعد از پیاده نمودن مطالب عنوان شده در بحث گروهی و مصاحبه‌ها کد گذاری صورت گرفت و آنالیز یافته‌ها به روش "تحلیل محتوا گراهام" انجام گرفت. در مجموع 55 نفر در بحث گروهی و مصاحبه‌ها شرکت نمودند. 5 نفر از ایشان زن و مابقی مرد بودند.

نتایج: نتایج به دست آمده در بخش مطالعه کیفی در قالب 50 عنوان جدسته بندی شده است. مقایسه نتایج به دست آمده از دو بخش مرور سامانمند (نقطه نظرات کارشناسان خارجی) و مطالعه کیفی (نقطه نظرات کارشناسان ایرانی) نشان می‌دهد که بخش قابل توجهی از نتایج به دست آمده در دو مطالعه مشترک بوده و برخی از مطالب نیز در یکی از بخش‌های دوگانه مطالعه مشاهده و در بخش دیگر رؤیت نگردید. در عناوین مشترک ممکن است در محتوا تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای با هم داشته باشند. نتایج ما نشان می‌دهد که دانش اخلاقی نیروهای امدادی ما در بلایا در سطح قابل قبولی قرار ندارد. این نقیصه در تمامی مراحل بلایا (کاهش آسیب، آماده سازی، پاسخ و باتوانی) مشهود می‌باشد.

بحث: بر اساس نتایج به دست آمده در این مطالعه اصول اخلاقی مطرح در بلایا و پیشنویس کدهای اخلاقی برای ارائه‌دهندگان خدمات بهداشتی درمانی در بلایا تهیه گردید. توجه به اخلاق در تمامی مراحل بلایا و مد نظر قرار دادن آن در طراحی و برنامه ریزی برای ارائه خدمات به آسیب دیدگان باید مد نظر سیاست‌گذاران و مدیران بلایا در کشور قرار گیرد.

